

คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

ที่ ๑ /๒๕๖๙

เรื่อง ปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (คณะกรรมการ ป.ป.ส.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๙ คณะกรรมการ ป.ป.ส. ให้ความเห็นชอบในหลักการปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด เพื่อเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้มีการปฏิบัติที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในห้วงที่ผ่านมา สอดคล้องรองรับตามนโยบายรัฐบาล ข้อสั่งการและนโยบายด้านความมั่นคงของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙ และแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานตามปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล ในคราวการประชุมคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๙ มีมติเห็นชอบให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนปฏิบัติการในแต่ละระดับให้สอดคล้องรองรับ “ปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด” เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม แก้ไขปัญหายาเสพติด โดยประสานความร่วมมือและบูรณาการทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหายาอย่างเป็นระบบ

อาศัยอำนาจตามข้อ ๓.๑ ๓.๒ ๓.๓ ๓.๔ และข้อ ๖ ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๕๔/๒๕๖๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๙ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ คณะกรรมการจึงมีคำสั่ง เรื่อง “ปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด” เพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และลดความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเร่งด่วน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศให้มากขึ้นในการจำกัดศักยภาพการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

๑.๒ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติดและภัยคุกคามจากอาชญากรรมข้ามชาติในทุกรูปแบบ

๑.๓ เพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและระดับพื้นที่ ในการลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติดอย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมในระยะสั้น

๑.๔ เพื่อลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติดอย่างเร่งด่วนในทุกพื้นที่ สร้างความปลอดภัยให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๑.๕ เพื่อลดปัจจัยเสี่ยง/พื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างระบบเฝ้าระวังในหมู่บ้าน/ชุมชนได้

๑.๖ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนต่อภาครัฐในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาอย่างเด็ดขาดจริงจัง

๒. นโยบาย...

๒. นโยบายการปฏิบัติ

๒.๑ นโยบายการปฏิบัติที่ ๑ การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค มุ่งเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศให้มากขึ้น จำกัดศักยภาพการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ โดยการยกระดับความร่วมมือหน่วยงานกลางด้านยาเสพติดของประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ใช้สรรพกำลังต่าง ๆ ของแต่ละประเทศอนุภูมิภาคมาประสานการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อกดดันกลุ่มยาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำ ประสานงานในระดับนโยบายของแต่ละประเทศให้ครอบคลุมมิติอาชญากรรมยุคใหม่ และยกระดับความร่วมมือกับประเทศที่ได้รับผลกระทบจากยาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำให้มากขึ้น

๒.๒ นโยบายการปฏิบัติที่ ๒ การสร้างความมั่นคงชายแดน มุ่งเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนเชิงรุกผ่านการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เน้นการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนตามสภาพปัญหา ได้แก่ การแก้ไขปัญหาเครือข่ายสแกมเมอร์ที่เชื่อมโยงกับยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ การยกระดับมาตรการสกัดกั้นและทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้าในพื้นที่วิกฤติ การเฝ้าระวังและการสืบสวนขยายผลในพื้นที่จุดเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวัง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นและทำลายโครงสร้างการค้าตามแนวชายแดน การใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจ และการสร้างปราชญ์ในการสกัดกั้นยาเสพติด

๒.๓ นโยบายการปฏิบัติที่ ๓ การปราบปรามเครือข่ายการค้า การลำเลียงทุกระดับ และปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มุ่งทำลายโครงสร้างเครือข่ายยาเสพติดอย่างเป็นระบบ ลดอุปทานยาเสพติดให้ได้มากที่สุด ให้ความสำคัญต่อการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดทุกระดับ รวมทั้งดำเนินการปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือสนับสนุนช่วยเหลือ หรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การปราบปรามการค้ายาเสพติดทางออนไลน์ และการดำเนินการแก้ไขปัญหาการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบขนส่งโลจิสติกส์

๒.๔ นโยบายการปฏิบัติที่ ๔ การลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติด มุ่งลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติดอย่างเร่งด่วน และตอบสนองต่อข้อร้องเรียนของประชาชน โดยการบริหารจัดการข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติดของประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการจัดกลไก ระบบการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติดของประชาชน โดยการสร้างสังคมปลอดภัย การกวาดล้างผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยในหมู่บ้าน/ชุมชน ตัดวงจรการค้ายาเสพติด รวมถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหาค้าผู้ติดยาเสพติดเรื้อรังและผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดจากการร้องเรียนของประชาชน

๒.๕ นโยบายการปฏิบัติที่ ๕ การแก้ไขปัญหามีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด มุ่งลดปัญหาความเดือดร้อนของสังคม/ชุมชนที่เกิดจากผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ลดอาชญากรรมความรุนแรงและผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนให้ได้มากที่สุด ตลอดจนการพัฒนาและสนับสนุนมาตรการแก้ไขปัญหามีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด

๒.๖ นโยบายการปฏิบัติที่ ๖ นโยบาย “๑ อำเภอ ๑ ศูนย์บำบัด” มุ่งเน้นการจัดให้มีระบบบริการบำบัดรักษาครอบคลุมในทุกพื้นที่ เพื่อบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด การฟื้นฟูศักยภาพที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยอาศัยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาสังคม และท้องถิ่น บูรณาการการทำงานร่วมกัน ตามกรอบความคิดของ “โครงการรวมพลังรักศรัทธาแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ”

๒.๗ นโยบายการปฏิบัติที่ ๗ การสร้างสังคมปลอดภัย มุ่งสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชนจากอาชญากรรมและยาเสพติด เพื่อความผาสุกของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการป้องกันคน Generation ใหม่ ปลอดภัยจากยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเปราะบาง

๓. การนำปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด ไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ใน ๓ เดือน

๓.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ส. เป็นกลไกระดับนโยบายในการกำกับดูแลการดำเนินงาน และศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) เป็นกลไกอำนวยการในการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

๓.๒ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำนโยบายและแนวทางการปฏิบัติไปจัดทำแผนและประสานความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓.๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายอำเภอและผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม แก้ไขปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยบูรณาการร่วมกับกลไกฝ่ายปกครองในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. การกำกับ ติดตาม รายงาน และประเมินผลการปฏิบัติ

ให้ทุกหน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานที่มุ่งเน้นผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน โดยมีรูปแบบและห้วงเวลาการรายงานตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกำหนด โดยมีรายละเอียดปรากฏตามผนวกแนบท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

พลตำรวจโท

(รุตพล เนาวรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการ/ผู้อำนวยการ

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ

ปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด

สถานการณ์ปัญหายาเสพติด

๑. ศักยภาพการผลิตยาเสพติดในสามเหลี่ยมทองคำยังคงสูงขึ้น

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรง เครือข่ายยาเสพติดมีศักยภาพการผลิตสูงในระดับอุตสาหกรรม และมีความสามารถในการปรับตัวและจัดหาสารเคมีเข้าสู่แหล่งผลิตได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการใช้สารเคมีนอกบัญชีควบคุม การสังเคราะห์สารตั้งต้นเองในพื้นที่ และการใช้เทคโนโลยีช่วยในกระบวนการผลิต ส่งผลให้อุปทานยาเสพติดจำนวนมากถูกระบายเข้าสู่ประเทศไทย รวมถึงใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านในการกระจายยาเสพติดไปยังพื้นที่อื่น ๆ ทั่วโลก

๒. ความเชื่อมโยงของเครือข่ายยาเสพติดและอาชญากรรมอื่น ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

เครือข่ายอาชญากรรมยาเสพติดในอนุภูมิภาคมีความเชื่อมโยงกับอาชญากรรมอื่น ๆ อาทิ สแกมเมอร์ พนันออนไลน์ และการฟอกเงิน โดยใช้ฐานปฏิบัติการ โครงสร้างพื้นฐาน และเครือข่ายการฟอกเงินเดียวกัน การประกอบอาชญากรรมและเคลื่อนย้ายหมุนเวียนทุนจึงทำได้ง่ายคล่องตัว ซึ่งประเทศไทยมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงินของเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะการฟอกเงินผ่านสินทรัพย์ดิจิทัล ส่งผลให้การติดตามตรวจสอบ รวมถึงการยึดอายัดทรัพย์สิน ทำได้ยากยิ่งขึ้น

๓. ยาบ้า ไอซ์ ที่ผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำส่งผลกระทบต่อไทยมากที่สุด

ยาเสพติดที่ผลิตขึ้นจากแหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ได้กระจายไปยังประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ประเทศที่มีพื้นที่ติดกับสามเหลี่ยมทองคำ รวมถึงกระจายยาเสพติดไปยังพื้นที่อื่น ๆ ของโลก เมื่อพิจารณารายตัวยา พบว่า ประเทศไทยมีสัดส่วนการจับยึดยาบ้าได้มากที่สุดในภูมิภาค เฉลี่ยประมาณ ร้อยละ ๕๓.๖ ในหัว ๖ ปีย้อนหลัง โดยตั้งแต่ปี ๒๕๖๗ เป็นต้นมา ประเทศไทยสามารถจับยึดยาบ้าได้มากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านเม็ด ในส่วนของไอซ์ ประเทศไทยมีสัดส่วนการจับกุมได้มากที่สุดในภูมิภาคเช่นกัน โดยเฉลี่ยหัว ๖ ปี ประมาณร้อยละ ๓๙ และปริมาณของกลางที่จับยึดได้ก็สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๔. ประเทศไทยเผชิญกับภาวะท่วมท้นของอุปทานยาเสพติด (Over Supply)

อุปทานยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าและไอซ์ ถูกลักลอบลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปริมาณของกลางที่จับยึดได้พุ่งสูงแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และมีลักษณะการนำเข้าในรูปแบบ Big lot มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในทุกตัวยา โดยเฉพาะยาบ้าที่มีปริมาณของกลางที่จับยึดได้สูงถึง ๑,๐๗๑ ล้านเม็ดในปี ๒๕๖๘ และไอซ์ที่เพิ่มสูงขึ้นกว่าเท่าตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สอดคล้องกับการขยายตัวอย่างก้าวกระโดดของกลุ่มยาเสพติดประเภท Club Drug (คีตามีน เอ็กซ์ตาซี) และเฮโรอีนที่มีสถิติการจับกุมบริเวณชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แม้ภาครัฐจะยกระดับการสกัดกั้นชายแดนอย่างเข้มข้น แต่ศักยภาพแหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำที่สูงขึ้น ทำให้ปัญหาการลักลอบนำเข้ายังอยู่ในระดับวิกฤติ

๕. โครงสร้างขบวนการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน และการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

โครงสร้างขบวนการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนมีความเข้มแข็งและยากต่อการปราบปราม โดยกลุ่มนักค้าส่งการเครือข่ายในไทยจากประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้การดำเนินการกับโครงสร้างการค้าในระดับบนทำได้ยาก อีกทั้งขบวนการลำเลียงตามแนวชายแดนมีการปรับกลยุทธ์เพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมมากขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาการทุจริตเชิงโครงสร้างของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นอีกปัจจัยที่เอื้อให้ขบวนการค้าสามารถนำเข้า พักคอย และส่งผ่านยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนจากสถิติการร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ที่ยังคงสูงอย่างต่อเนื่อง

๖. การขนส่งผ่านโลจิสติกส์ต่าง ๆ และช่องทางทะเลเพิ่มขึ้น

ขบวนการค้ายาเสพติดมีการปรับเปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงและกลยุทธ์ในการขนส่งเพื่อหลบเลี่ยงการปราบปราม โดยมีการขนส่งผ่านพสุภณที่ไปรษณีย์ และช่องทางโลจิสติกส์ต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คนคุมซึ่งอาจถูกตรวจจับได้ง่าย นอกจากนี้ การลักลอบขนส่งทางทะเลเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สามมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดดทั้งจำนวนคดีและปริมาณของกลาง สะท้อนถึงศักยภาพของกลุ่มนักค้าที่ดำเนินการเป็นขบวนการขนาดใหญ่

๗. การแพร่ระบาดในชุมชนยังคงสูง ผู้เสพผันตัวเป็นผู้ค้ารายย่อยมากขึ้น

การแพร่ระบาดยาเสพติดในชุมชนยังคงสูง ผลจากอุปทานล้นตลาดทำให้ยาเสพติดมีราคาถูกลงอย่างมาก ประกอบกับเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย อีกทั้งพบว่า มีผู้เสพในชุมชนผันตัวเป็นผู้ค้ารายย่อยมากขึ้น นอกจากนี้ พบว่า มีแนวโน้มการใช้ช่องทางขนส่งพสุภณท์และบริการ Rider Delivery มากขึ้น ทำให้ยาเสพติดปะปนกับสินค้าปกติ ยากต่อการตรวจสอบ

๘. การค้ายาเสพติดผ่านช่องทางออนไลน์มีแนวโน้มสูงขึ้น

การค้ายาเสพติดผ่านช่องทางออนไลน์มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยพบว่ามีกระดำนการรูปแบบเดียวกับ E-Commerce ในระบบปกติ มีการใช้โพรมอชันดึงดูดใจ และมีการอำพรางการสื่อสารด้วยรหัสลับเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) โดยในปี ๒๕๖๘ พบว่า จำนวนผู้ค้าและมูลค่าการตลาตลดลงอย่างเห็นได้ชัด ตามกลไกราคาที่ถูกลงอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ปริมาณการซื้อขายกลับพุ่งสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด นอกจากนี้ พบว่า มีการใช้แพลตฟอร์ม Telegram ในการซื้อขายยาเสพติดมากขึ้น ทำให้การติดตามตรวจสอบทำได้ยากยิ่งขึ้น

๙. การแพร่ระบาดของยาเสพติดคุกคามโครงสร้างสังคมไทย

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยทวีความรุนแรงขึ้นจากปัจจัยการผลิตนอกประเทศและโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปราะบาง โดยปี ๒๕๖๘ มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาสูงถึง ๒๕๐,๐๐๐ ราย ยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดสูงสุด โดยมีแนวโน้มแพร่ระบาดมากที่สุดในกลุ่มวัยทำงาน (๒๕ - ๓๙ ปี) ขณะที่กลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดเร็วขึ้น นอกจากนี้ ยังพบการแพร่ระบาดของ Drug Cocktail และสารเสพติดสังเคราะห์ชนิดใหม่ ซึ่งมีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลาย สะดวกต่อการใช้และมีรูปลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ที่ดึงดูดใจเด็กและเยาวชน

๑๐. จิตเวชจากยาเสพติด วิกฤติสังคม

สถานการณ์ผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดในปี ๒๕๖๘ ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ข่าวผลกระทบจากปัญหายาเสพติดมีอัตราการเติบโตอย่างก้าวกระโดด พบผู้ได้รับผลกระทบและเสียชีวิตจากผู้ป่วยจิตเวช/ผู้ไชยาเสพติด จำนวน ๖๓ เหตุการณ์ โดยพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคกลางปริมณฑล พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพื้นที่ภาคใต้ จึงเป็นประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการต่อผู้เสพให้กลับเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษาเสพติด อย่างไรก็ตาม ระบบสาธารณสุขเผชิญภาวะวิกฤติ เนื่องจากผู้ป่วยจิตเวชจากยาเสพติดในปี ๒๕๖๘ มีจำนวนสูงถึง ๒๒๒,๖๔๑ คน อาจเกินศักยภาพในการรองรับผู้ป่วยในอนาคด ทั้งจำนวนเตียง บุคลากรทางการแพทย์ และระบบบริการด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพทางสังคม นอกจากนี้ กลไกการส่งต่อผู้ป่วยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลจิตเวช

นโยบายรัฐบาล

รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ ได้กำหนดนโยบายสำคัญที่จะแก้ไข ปัญหาเร่งด่วนของประเทศ แบ่งออกเป็นทั้งหมด ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านเศรษฐกิจ ๒) ด้านการต่างประเทศ และความมั่นคง ๓) ด้านสังคม ๔) ด้านภัยพิบัติและสิ่งแวดล้อม และ ๕) ด้านการบริหารภาครัฐ การปฏิรูป กฎหมาย โดยนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้บรรจุไว้ในนโยบายทั้งหมด ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) นโยบายด้านการต่างประเทศและความมั่นคง และ (๒) นโยบายด้านสังคม โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศควบคู่กับการสร้างโอกาส และนำพาประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นและมีภูมิคุ้มกันเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่น และความสุขให้กับพี่น้องคนไทย ดังนี้

ด้านการต่างประเทศและความมั่นคง

๑. ส่งเสริมความมั่นคงชายแดนให้ปราศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบและแก้ไขปัญหายาเสพติด แปรปรวนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค เพื่อสร้างความสงบสุขให้กับสังคมไทย โดย

๑.๑ ป้องกัน เฝ้าระวัง และจัดเตรียมมาตรการรองรับผลกระทบจากภัยคุกคามที่เกิดขึ้น ทั้งในและนอกราชอาณาจักร โดยเฉพาะปัญหาความมั่นคงชายแดน ยาเสพติด สแกมเมอร์ และสิ่งแวดล้อม อาทิ การพัฒนาระบบที่สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล การสร้างกำแพงชายแดนเพื่อจัดการภัยคุกคาม แบบเบ็ดเสร็จไม่ว่าจะเป็นการลักลอบขนส่งสินค้า ยาเสพติด แรงงานผิดกฎหมาย เครือข่ายสแกมเมอร์ การลักลอบเผาป่า การลักลอบทำเหมือง และกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและ มีบทบาทสร้างสรรค์ในการส่งเสริมเสถียรภาพในภูมิภาค

๒. สร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เพื่อให้ประชาชนปลอดภัย จากอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ยาเสพติด การฉ้อโกง การก่อการร้าย การหลอกลวงทางไซเบอร์ การฟอกเงิน โดย

๒.๑ปราบปรามและบังคับใช้กฎหมายเพื่อขจัดยาเสพติดอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ละเว้นหรือปล่อยปละละเลยให้มียาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบต้องรับโทษทั้งทางวินัยร้ายแรงและอาญา โดยให้ออกจากราชการไว้วางใจ

ด้านสังคม

๑. สร้างเสริมสถาบันครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคมและสร้างชุมชน เข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทย โดย

๑.๑ พัฒนาคนในชาติให้มีเหตุมีผล มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการสังคมผ่านกลไกที่เป็นรูปธรรม

๑.๒ จัดสถานที่พักพิงสำหรับผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบางที่ได้มาตรฐานในพื้นที่และดำเนิน โครงการพยาบาลอาสาประจำหมู่บ้านเพื่อดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิงในชุมชน เพื่อให้ สมาชิกในครอบครัวสามารถประกอบอาชีพได้ พัฒนาที่อยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้น้อย รวมถึงผลักดันให้มี ศูนย์บำบัดยาเสพติดทุกอำเภอเพื่อให้ผู้เสพสามารถเข้ารับการรักษา ซึ่งจะช่วยคืนคนดีกลับสู่สังคม โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนและส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา

เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๙ นายกรัฐมนตรีมอบนโยบายด้านความมั่นคงและเน้นย้ำถึงกรอบแนวคิดหลัก คือ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข พิทักษ์สันติราษฎร์ พิชิตยาเสพติด พิชิตอันตราย” เพื่อเร่งแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านความมั่นคง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งหมายให้สังคมมีความปลอดภัยจากอาชญากรรมและยาเสพติด โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบนโยบายที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ๙ ประเด็น ได้แก่ (๑) การบุกรุกที่ดินสาธารณะ (๒) อาชญากรรมทางเทคโนโลยี (๓) ธุรกิจที่ใช้คนไทยเป็นตัวแทนอามิ (๔) ยาเสพติด (๕) การฟอกเงิน (๖) ผู้มีอิทธิพล (๗) หนี้ในระบบ (๘) ความปลอดภัยนักท่องเที่ยว และ (๙) การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความมั่นคง โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ต้องทำงานร่วมกันแบบคูหู (Duo) ไว้วางใจซึ่งกันและกัน บูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรมภายใน ๓ เดือน โดยทำงานเชิงรุก จริงจัง ต่อเนื่อง

๒. ใช้กลไกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติดเชิงรุกในพื้นที่

๓. เพิ่มความเข้มข้นในการปราบปรามยาเสพติดและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องทุกประเภท ขยายผลถึงผู้บงการ และเครือข่ายรายใหญ่ รวมถึงสร้างความปลอดภัยในพื้นที่และชุมชน

๔. ปิดล้อมชายแดน สกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้ามาถึงพื้นที่ชั้นใน

๕. ดำเนินการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดอย่างครบวงจร โดยขอให้บริหารจัดการและดูแลผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษาอย่างทั่วถึง

๖. ให้ความสำคัญกับการจัดทำแพลตฟอร์มกลางและบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

๗. ให้มีการติดตาม รายงานผลความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังเป็นไปตามแนวทางเพิ่มเติมของรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง ทั้งข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับปัญหาผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด การสืบสวนขยายผล ปราบปราม และติดตามเส้นทางการเงิน การแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จในจังหวัด (Area-based approach) และการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเฉพาะมาตรการ

ทั้งนี้ สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบันที่ทวีความรุนแรงและมีความซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นต้องกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้มีการปฏิบัติที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในห้วงที่ผ่านมา จึงได้กำหนดให้มี “ปฏิบัติการพิชิตยาเสพติด” ภายใตกรอบทำให้สังคมปลอดภัยจากยาเสพติด เพื่อให้หน่วยงานบูรณาการทั้งส่วนกลางและระดับจังหวัด ได้ยึดถือเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานเพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และลดความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเร่งด่วน สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปิงปองประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศให้มากขึ้นในการจำกัดศักยภาพการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

๒. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติดและภัยคุกคามจากอาชญากรรมข้ามชาติในทุกรูปแบบ

๓. เพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและระดับพื้นที่ ในการลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติดอย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมในระยะสั้น

๔. เพื่อลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติดอย่างเร่งด่วนในทุกพื้นที่ สร้างความปลอดภัยให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๕. เพื่อลดปัจจัยเสี่ยง/พื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างระบบเฝ้าระวังในหมู่บ้าน/ชุมชนได้

๖. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนต่อภาครัฐในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเด็ดขาดจริงจัง

ปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด ประกอบด้วย นโยบายการปฏิบัติ ๗ ข้อ ดังนี้

๑. การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค
๒. การสร้างความมั่นคงชายแดน
๓. การปราบปรามเครือข่ายการค้า การลำเลียงทุกระดับ และปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
๔. การลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติด
๕. การแก้ไขปัญหาผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด
๖. นโยบาย “๑ อำเภอ ๑ ศูนย์บำบัด”
๗. การสร้างสังคมปลอดภัย

นโยบายการปฏิบัติที่ ๑ การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค

เป้าหมาย : เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศให้มากขึ้น จำกัดศักยภาพการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ ยกระดับความร่วมมือหน่วยงานกลางด้านยาเสพติดของประเทศในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขงให้เพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดให้มี “การปฏิบัติการร่วมกัน” ภายใต้กรอบความร่วมมือโครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย ของประเทศสมาชิกอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง กรอบความร่วมมือ ได้แก่ ความร่วมมือด้านการข่าว การสืบสวนเครือข่ายการค้าสำคัญ การสืบสวนทางการเงิน กลุ่มนักค้าที่หลบหนีหมายจับ การสืบสวนสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ การตรวจพิสูจน์ การสืบสวนแหล่งผลิตยาเสพติด การพัฒนากลไกโครงสร้างความร่วมมือ ฯลฯ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

แนวทางที่ ๑ การดำเนินการต่อแหล่งผลิตยาเสพติดและการสกัดกั้น/ควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด

๑. สืบสวน ค้นหาที่ตั้งแหล่งลักลอบผลิตยาเสพติด และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๒. กำหนดหน่วยรับผิดชอบในการควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

๓. กำหนดชนิดของสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ เพื่อวางระบบและแนวทางการควบคุมร่วมกัน

๔. พัฒนาและยกระดับความร่วมมือในการสกัดกั้น ควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์

๕. ประเมินสถานการณ์สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เพื่อกำหนดมาตรการร่วมกัน

แนวทางที่ ๒ การสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่เสี่ยง/เส้นทางเสี่ยงที่สำคัญตามแนวชายแดนทางบก และทางน้ำ

๑. กำหนดเส้นทางเสี่ยงสำคัญ จัดตั้งและพัฒนาประสิทธิภาพจุดตรวจ/จุดสกัดบนเส้นทางเสี่ยง

๒. เสริมประสิทธิภาพการสกัดกั้นตามด่านชายแดน และช่องทางธรรมชาติในพื้นที่เป้าหมาย

๓. เพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกันตามลำน้ำโขง
 ๔. ปฏิบัติการแบบคู่ขนานในพื้นที่เสี่ยงตามแนวชายแดน
 ๕. พัฒนาระบบการประสานงานการจัดตั้งจุดตรวจให้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ
- แนวทางที่ ๓ การปราบปรามกลุ่มผู้ผลิต/กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด กลุ่มผู้หลบหนีหมายจับคดี

ยาเสพติด

๑. สืบสวน ปราบปรามเครือข่ายการค้า
๒. สืบสวน ปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดที่เป็นเป้าหมายรายสำคัญ
๓. สืบสวน ขยายผล และประสานงานทั้งด้านการข่าว การสืบสวน และการยึดทรัพย์สิน
๔. พัฒนา และยกระดับแนวทางการประสานงาน
๕. การร่วมกันกำหนดแผนยุทธการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายของแต่ละ

ประเทศ

แนวทางที่ ๔ การกำหนดแผนยุทธการปราบปรามยาเสพติดระหว่างประเทศสมาชิก

๑. กำหนดแผนยุทธการร่วมกัน ๖ ประเทศ โดยมีการปฏิบัติการพร้อมกัน ในห้วงเวลาเดียวกัน พื้นที่เป้าหมายประสานกัน
๒. กำหนดแผนยุทธการร่วมกันหลายประเทศแบบทวิภาคี หรือไตรภาคี ที่มีสถานการณ์เชื่อมโยงกัน อาทิ ไทย - เมียนมา, ไทย - จีน, ไทย - ลาว

แนวทางที่ ๕ การพัฒนากลไก นโยบาย และการบริหารจัดการร่วม

๑. ประสานงานระดับนโยบาย จัดให้มีการประชุมร่วมในระดับรัฐมนตรี เพื่อให้มีข้อตกลงร่วมในระดับนโยบาย และการประชุมระดับหัวหน้าหน่วยงานด้านยาเสพติด (SOM)
๒. พัฒนาศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย (SMCC) ของแต่ละประเทศ
๓. จัดให้มีการร่วมมือในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และระบบการติดต่อสื่อสาร และพัฒนาระบบการดำเนินงานร่วมกัน
๔. พัฒนาระบบฐานข้อมูล SMCC ร่วมกัน

แนวทางที่ ๖ การพัฒนาเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้าน

๑. กำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากร/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดทั้ง ๖ ประเทศ
๒. ขอรับการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากประเทศทั้งในและนอกภูมิภาค รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ

มาตรการที่ ๒ ยกระดับความร่วมมือโดยใช้สรรพกำลังต่าง ๆ ของแต่ละประเทศในอนุภูมิภาคมาประสานการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อกดดันกลุ่มยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำให้มากขึ้น

แนวทางที่ ๑ ยกระดับการใช้กำลังของหน่วยตำรวจ หรือทหารเข้าปฏิบัติงานตามแนวชายแดนของแต่ละประเทศในลักษณะประสานภารกิจซึ่งกันและกัน ทั้งทางบกและทางน้ำที่เป็นเป้าหมาย

แนวทางที่ ๒ ยกระดับด้วยการกำกับ ควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่มีการเคลื่อนย้ายไปนอกประเทศ ทั้งผ่านศุลกากรและทางช่องทางธรรมชาติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมโรงงานอุตสาหกรรม ตำนตรวจคนเข้าเมือง ฯลฯ

แนวทางที่ ๓ จัดให้มีการประสานแผนยุทธการสกัดกันและปราบปรามยาเสพติดในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับการปฏิบัติการร่วมกัน

มาตรการที่ ๓ ยกระดับความร่วมมือและประสานงานในระดับนโยบายเพื่อให้มีข้อตกลงและเห็นชอบในทางนโยบายของแต่ละประเทศให้ครอบคลุมมิติอาชญากรรมยุคใหม่ ซึ่งจะมีผลในการยกระดับการทำงานในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

แนวทางที่ ๑ ขยายความร่วมมือระดับนโยบายด้านยาเสพติดของรัฐบาลประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง หรือมีข้อตกลงที่จะยกระดับความร่วมมือกันในด้านยาเสพติดให้มากขึ้น

แนวทางที่ ๒ ขยายความร่วมมือและเห็นพ้องกันที่จะยกระดับการปราบปรามกลุ่มอาชญากรรมยุคใหม่และขบวนการค้ายาเสพติดในภูมิภาคนี้ ให้เป็นเป้าหมายในการปราบปรามอาชญากรรมร่วมกัน

มาตรการที่ ๔ ยกระดับความร่วมมือกับประเทศที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำให้มากขึ้น เช่น มาเลเซีย เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ในกรอบความร่วมมืออาทิต ความร่วมมือด้านการข่าว การสืบสวนสอบสวนเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่สำคัญ การสืบสวนทางการเงิน

หน่วยรับผิดชอบ

๑. สำนักงาน ป.ป.ส.
๒. หน่วยงานกลางด้านยาเสพติด ๖ ประเทศ
๓. นบ.ยส.๓๕ และ นบ.ยส.๒๔
๔. นรช.เชียงราย

นโยบายการปฏิบัติที่ ๒ การสร้างความมั่นคงชายแดน

เป้าหมาย : เสริมสร้างความมั่นคงชายแดนเชิงรุกผ่านการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เน้นการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนตามสภาพปัญหา ๔ ประเภท ประกอบด้วย

๑. การแก้ไขปัญหาคือเครือข่ายสแกมเมอร์ที่เชื่อมโยงกับยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ
๒. การยกระดับมาตรการสกัดกั้นและทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้าในพื้นที่วิกฤติด้วยระบบฐานข้อมูลเชิงลึกและเทคโนโลยี
๓. การบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและการสืบสวนขยายผลในพื้นที่จุดเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวัง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาครอบคลุมในทุกมิติอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นและทำลายโครงสร้างการค้าตามแนวชายแดน

แนวทางที่ ๑ การจำแนกสถานะพื้นที่ชายแดนตามมิติของความมั่นคงยุคใหม่ โดยจัดแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท

พื้นที่ประเภทที่ ๑ พื้นที่ชายแดนต้องเผชิญกับสถานการณ์ยาเสพติดและกลุ่มสแกมเมอร์ร่วมด้วย ต้องใช้มาตรการในการปราบปรามกลุ่มสแกมเมอร์ควบคู่

พื้นที่ประเภทที่ ๒ พื้นที่ชายแดนซึ่งเป็นจุดพ่วงเล็งสำคัญในการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ซึ่งเป็นพื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดมาก ต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน มีโครงสร้างการค้ายาเสพติดที่ดำรงอยู่ ต้องใช้แนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ แบบบูรณาการร่วมกัน

พื้นที่ประเภทที่ ๓ พื้นที่แนวชายแดนที่ควรพ่วงเล็ง โดยมีการนำเข้ายาเสพติดทั่ว ๆ ไป มากบ้าง น้อยบ้างเป็นช่วง ๆ สลับกันไป

แนวทางที่ ๒ การสืบสวนหาข้อมูลโครงสร้างการค้ายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย กลุ่มบุคคลสำคัญ กลุ่มผู้กระทำความผิดกฎหมายในพื้นที่ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มไกรฐ์ที่อาจเข้าไปเกี่ยวข้อง ความเชื่อมโยงของบุคคลเส้นทางนำเข้า ผู้ลำเลียงขนส่ง ฯลฯ ที่ทำให้พื้นที่ที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมีความรุนแรง

แนวทางที่ ๓ กำหนดเป้าหมายในการสืบสวนปราบปราม จัดกำลังในการปฏิบัติการเพื่อบันทอน ทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ทั้งการใช้มาตรการทางกฎหมาย การสืบสวนปราบปราม จัดกำลังในการสกัดกั้น ลาดตระเวน ป้อมปราม เฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาการค้าและการเสพในพื้นที่กลุ่มไกรฐ์ในพื้นที่ ฯลฯ รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายในการยึดอายัดทรัพย์สินผู้ค้ายาเสพติด และผู้สมคบ สนับสนุนช่วยเหลือ

แนวทางที่ ๔ ยกระดับการบูรณาการข่าวกรองเชิงลึก แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์และนักค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน เครือข่ายนักค้ายาเสพติดรายสำคัญที่เชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งบูรณาการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดเพื่อเร่งรัดติดตามจับกุมผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญตามหมายจับที่หลบหนีไปต่างประเทศ เพื่อขยายผลต่อเครือข่ายผู้ร่วมกระทำความผิดรายอื่น ๆ นำไปสู่การยึดอายัดทรัพย์สินของบุคคลในเครือข่าย เพื่อทำลายโครงสร้างการค้าทั้งระบบ

แนวทางที่ ๕ สืบสวน ขยายผล รวมทั้งบังคับใช้มาตรการปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่อำเภอชายแดนอย่างเข้มงวด ตลอดจนควบคุมดูแลท่าข้าม จุดข้ามแดนที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายเพื่อไม่ให้มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติด

แนวทางที่ ๖ การดำเนินการในพื้นที่ชายแดนทั่วไป ให้เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการสกัดกั้น การเฝ้าตรวจในพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งตัวบุคคลที่มีพฤติกรรมสำคัญ โดยทุกคดีที่มีการจับกุมตามแนวชายแดนให้มีการสืบสวนขยายผลทุกคดี เพื่อหาเครือข่ายและใช้มาตรการในการยึดอายัดทรัพย์สินเพื่อทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติด

มาตรการที่ ๒ การใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าตรวจ และสร้างปรางการในการสกัดกั้นยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ เพิ่มมาตรการสกัดกั้น เฝ้าตรวจโดยพิจารณาใช้เทคโนโลยีเฝ้าตรวจที่จำเป็นการสร้างปรางการกีดขวางการลำเลียงยาเสพติดต่าง ๆ การตรวจอัตลักษณ์บุคคล การรวบรวมข้อมูล ฯลฯ รวมทั้งการสร้างกำลังภาคประชาชนในการเฝ้าระวังรักษาพื้นที่

แนวทางที่ ๒ บูรณาการเทคโนโลยีเฝ้าตรวจของหน่วยงานความมั่นคงในทุกมิติอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อดำเนินการใช้เทคโนโลยีเฝ้าตรวจ สร้างปรางการกีดขวางการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ในพื้นที่ที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในปริมาณและต่อเนื่องซ้ำซาก

หน่วยรับผิดชอบ

๑. สำนักงาน ป.ป.ส.
๒. นบ.ยส.๓๕/นบ.ยส.๒๔/นบ.ยส.๑๗
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๔. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๕. กองบัญชาการกองทัพบก
๖. กองทัพเรือ
๗. กองทัพอากาศ
๘. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๑๐. กรมการปกครอง

๑๑. สำนักงานอัยการสูงสุด
๑๒. กระทรวงการต่างประเทศ
๑๓. กระทรวงอุตสาหกรรม
๑๔. กรมศุลกากร
๑๕. ธนาคารแห่งประเทศไทย

นโยบายการปฏิบัติที่ ๓ การปราบปรามเครือข่ายการค้า การลำเลียงทุกระดับ และปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

เป้าหมาย : ทำลายโครงสร้างเครือข่ายยาเสพติดอย่างเป็นระบบ ลดอุปทานยาเสพติดให้ได้มากที่สุด ให้ความสำคัญต่อการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดทุกระดับ รวมทั้งดำเนินการปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างจริงจัง

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดทุกระดับ เพื่อลดอุปทานยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ การปราบปรามเครือข่ายการค้ารายใหญ่หรือรายสำคัญ เพื่อทำลายโครงสร้างการค้าระดับประเทศ ด้วยการกำหนดเป้าหมาย การบูรณาการการสืบสวน การตัดวงจรทางการเงิน การร่วมมือกับต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง การขยายผลทางการข่าว ฯลฯ

แนวทางที่ ๒ การปราบปรามเครือข่าย/กลุ่มการค้าระดับภาค และจังหวัด ด้วยการกำหนดเป็นเป้าหมาย การมอบหมายภารกิจให้กับหน่วยในพื้นที่ การสืบสวน ขยายผล และการใช้มาตรการยึด อาัยด ทรัพย์สิน

แนวทางที่ ๓ การปราบปรามการค้าแพร่ระบาดรายย่อยในพื้นที่ ซึ่งกระจายอยู่ในระดับ ตำบลและหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ลิดรอนหรือตัดออกจากหมู่บ้าน/ชุมชนให้ได้มากที่สุด เพื่อลดเงื่อนไขในการแพร่ระบาดยาเสพติดไปถึงผู้เสพ/ผู้ติด

แนวทางที่ ๔ กำหนดแนวทางการปราบปรามใหม่ โดยเน้นการสืบสวนพฤติกรรม การสืบสวนทรัพย์สิน การขยายผลไปยังตัวการสำคัญ การแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างหน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อกลุ่มการค้ารายย่อย ให้เน้นการซักข่าว ขยายผลจากผู้เสพไปยังผู้ค้ารายย่อยและดำเนินการต่อผู้ค้ารายย่อยอย่างจริงจัง

แนวทางที่ ๕ ยกระดับการติดตามตัวผู้ต้องหารายสำคัญและผู้ที่เกี่ยวข้องหมายจับ โดยการประสานหน่วยงานต่างประเทศ ผลักดันให้เกิดรูปแบบและวิธีการริบทรัพย์สินตามมูลค่า (Value-based confiscation) เพื่อตัดวงจรการเงินของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ศึกษาข้อกฎหมาย การริบทรัพย์สิน และยกระดับความร่วมมือการริบทรัพย์สินระหว่างประเทศ ในการทำลายเครือข่ายนักค้า ยาเสพติดอาชญากรรมข้ามชาติที่หลบหนีในต่างประเทศ โดยเฉพาะเมียนมา และ สปป.ลาว

มาตรการที่ ๒ การปราบปรามการค้ายาเสพติดทางออนไลน์ และการดำเนินการแก้ไขปัญหา การลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบขนส่งโลจิสติกส์

แนวทางที่ ๑ การสืบสวนการค้าและแพร่ระบาดยาเสพติดทางออนไลน์ จัดให้มีชุดสืบสวน การค้ายาเสพติดทางออนไลน์ในระดับต่าง ๆ และประสานเชื่อมโยงกับโครงสร้าง กลไกที่รองรับการบังคับใช้ กฎหมายกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ ๒ กำหนดแนวทางการป้องกัน ปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ผ่านระบบขนส่งโลจิสติกส์และบังคับใช้กฎหมายที่กำหนดอย่างจริงจัง

แนวทางย่อยที่ ๒.๑ การสืบสวนหาข่าว หาข้อมูล สถานประกอบการที่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิด เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมาย

แนวทางย่อยที่ ๒.๒ กำหนดแผนการปฏิบัติต่อสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ ทั้งสถานประกอบการบริษัทขนส่งสินค้า/พัสดุภัณฑ์ทั้งของภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด

แนวทางย่อยที่ ๒.๓ การปราบปราม เพื่อดำเนินการต่อบุคคลหรือสถานประกอบการ กรณีฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ หรือกรณีปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และให้มีการสืบสวนขยายผลไปยังบุคคลผู้กระทำความผิดและผู้ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางย่อยที่ ๒.๔ สถานประกอบการ ประเภทสถานที่หรือที่เก็บสินค้าหรือพัสดุภัณฑ์ ซึ่งผู้ประกอบการขนส่งใช้ประกอบกิจการขนส่งสินค้าหรือพัสดุภัณฑ์ที่กระทำความผิด ให้ดำเนินการตามมาตรการสั่งปิดชั่วคราวหรือการพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง กำหนดมาตรการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการ

แนวทางย่อยที่ ๒.๕ การป้องปราม เพื่อลดขนาดปัญหาและนำไปสู่การสืบสวนขยายผลปราบปราม

๑) ชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือสถานประกอบการให้ปฏิบัติตามข้อกฎหมาย รวมทั้งยึดมั่นแนวทางปฏิบัติและรับทราบข้อกฎหมาย

๒) ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข้อกฎหมายและแนวทางการปฏิบัติและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเผยแพร่

๓) เพิ่มมาตรการทางปกครองและการมอบรางวัลเมื่อมีการแจ้งเบาะแสไปสู่การจับกุม หรือยึด อาัยทรัพย์สินผู้ค้ายาเสพติด

แนวทางย่อยที่ ๒.๖ การปรับเปลี่ยนระบบการควบคุมการขนส่งของประเทศ ด้วยการออกกฎหมายควบคุมการกระทำความผิดของหน่วยงานที่รับผิดชอบ/การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการตรวจจับ

มาตรการที่ ๓ การดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ ปราบปรามเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ยกระดับ “ยุทธการตัดเนื้อร้าย” อย่างเต็มรูปแบบ ภายใต้ความร่วมมือของ ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ง. เพื่อประสานงานในด้านข้อมูล ขอร้องเรียน การประสานภารกิจ ประสานปฏิบัติ ฯลฯ มุ่งเน้นการปราบปรามโดยไม่มีข้อยกเว้น ลงโทษทั้งทางอาญา และวินัยขั้นสูงสุด เพื่อกวาดล้างและขุดรากถอนโคนเจ้าหน้าที่รัฐทุกระดับที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับเครือข่ายยาเสพติด โดยกำหนดขอบเขตของกลุ่มที่กระทำความผิดตามพฤติกรรม และกำหนดบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลให้ชัดเจน ซึ่งแบ่งกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิดออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้กระทำความผิดชัดเจน กลุ่มที่ ๒ ผู้สนับสนุน และกลุ่มที่ ๓ ผู้ปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติหน้าที่

แนวทางที่ ๒ กำหนดเป้าหมายเพื่อเร่งรัดการปฏิบัติการสืบสวน ขยายผลเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ความช่วยเหลือขบวนการค้ายาเสพติดหรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ความสำคัญต่อข้อร้องเรียนของประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

แนวทางที่ ๓ ดำเนินการตรวจสอบพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด โดยหน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัดดำเนินการทางวินัย หรือใช้มาตรการทางการบริหาร โยกย้ายเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้อง หรือปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามหน้าที่และอำนาจทันที

แนวทางที่ ๔ สืบสวน และดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินเจ้าหน้าที่รัฐกรณีร่ำรวยผิดปกติ หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

หน่วยรับผิดชอบ

๑. สำนักงาน ป.ป.ส.
๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๓. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๔. กรมการปกครอง
๕. สำนักงานอัยการสูงสุด
๖. กระทรวงการต่างประเทศ
๗. ธนาครแห่งประเทศไทย
๘. กระทรวงพาณิชย์
๙. กรมศุลกากร
๑๐. กรมการขนส่งทางบก
๑๑. กรมท่าอากาศยาน
๑๒. ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๑๓. ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา
๑๔. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
๑๕. บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
๑๖. การรถไฟแห่งประเทศไทย
๑๗. บริษัท ขนส่ง จำกัด
๑๘. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
๑๙. หน่วยงานเอกชน (สถานประกอบการ ประเภทสถานที่หรือที่เก็บสินค้าหรือพัสดุภัณฑ์) ซึ่งผู้ประกอบการขนส่งใช้ประกอบกิจการขนส่งสินค้าหรือพัสดุภัณฑ์)
๒๐. สำนักงาน ป.ป.ท.
๒๑. สำนักงาน ป.ป.ช.
๒๒. สำนักงาน ปปง.

นโยบายการปฏิบัติที่ ๔ การลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติด

เป้าหมาย : ลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหายาเสพติดอย่างเร่งด่วน และตอบสนองต่อข้อร้องเรียนของประชาชน

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การบริหารจัดการข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติดของประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวทางที่ ๑ รวบรวมแหล่งข้อมูลข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติดของประชาชนทั่วประเทศ เพื่อประสาน เชื่อมโยงข้อร้องเรียน เพื่อจำแนก วิเคราะห์ จัดระบบข้อร้องเรียนของประชาชนให้มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ

แนวทางที่ ๒ ใช้ระบบการบริหารจัดการ การจำแนก วิเคราะห์ข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติด จากช่องทางสายด่วน ๑๓๘๖ ของสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นแนวทางการจัดระบบ เนื่องจากเป็นระบบที่ตรงกับ ด้านยาเสพติดมากที่สุด รวมทั้งมีการวิเคราะห์ความถูกต้อง น่าเชื่อถือของข้อมูล ก่อนดำเนินการ

แนวทางที่ ๓ กำหนดให้มีการประสานข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่กำหนด ทั้งจากแหล่งข้อมูล อื่น ๆ กับข้อมูลจากระบบสายด่วน ๑๓๘๖ ของสำนักงาน ป.ป.ส. และนำมาจัดกลุ่ม หมวดหมู่ ความต้องการ ฯลฯ ตามที่กำหนดในระบบสายด่วน ๑๓๘๖ ของสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อสร้างคุณภาพของข้อมูลข้อร้องเรียน

มาตรการที่ ๒ การจัดกลไก ระบบการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนเรื่องยาเสพติดของประชาชน

แนวทางที่ ๑ ให้ทุกจังหวัด/กทม. เป็นตัวกลางประสานงานการจัดกลไกการแก้ไขปัญหา ตามข้อร้องเรียนของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ผ่านช่องทางสายด่วน ๑๓๘๖ ของสำนักงาน ป.ป.ส. สายด่วน ศูนย์ดำรงธรรม ๑๕๖๗ และสายด่วน ๑๙๑ โดยประสานงานให้หน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่ได้จัดกลไกและการปฏิบัติ รองรับ เมื่อมีการติดตามข้อร้องเรียน โดยยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนสำคัญที่สุด

แนวทางที่ ๒ ให้ทุกจังหวัด/กทม. จัดระบบ กลไก ชุดปฏิบัติการรองรับการปฏิบัติเพื่อลด ความเดือดร้อนของประชาชน ตั้งแต่ระดับอำเภอ/เขต เพื่อสามารถกระจายความรับผิดชอบให้มากขึ้นในระดับ พื้นที่

แนวทางที่ ๓ ให้ทุกจังหวัด/กทม. จัดให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ผลงานเชิงรุก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนอย่างจริงจัง

มาตรการที่ ๓ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากข้อร้องเรียน โดยการสร้างสังคม ปลอดภัย ภายใต้แนวคิด “Start Clean Stay Safe” ความยั่งยืนของความปลอดภัย เริ่มต้นอย่างปลอดภัย ด้วยการกวาดล้างผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยในหมู่บ้าน/ชุมชน ดัดวงจรการค้ายาเสพติด ไม่ให้ผันตัวเป็นรายใหญ่ สร้างสังคมปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ ๑ กำหนดพื้นที่พิเศษเพื่อการแก้ไขปัญหาการค้ายาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นไปตามบริบท (Tailor Made) ของพื้นที่ ด้วยา และพฤติกรรม

แนวทางที่ ๒ ปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้นในพื้นที่จุดเน้นเพื่อกวาดล้างนักค้ารายย่อยในพื้นที่ แพร่ระบาด โดยพิจารณาจากสภาพปัญหาเสพติดในพื้นที่ (Area-based approach) และเน้นพื้นที่ที่มีการร้องเรียนซ้ำด้วยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน)

แนวทางที่ ๓ สืบสวน ปราบปราม นักค้ายาเสพติดรายย่อยในระดับพื้นที่แพร่ระบาด ปฏิบัติการปิดล้อม ตรวจค้นในพื้นที่แหล่งพักยาเสพติด พื้นที่เสี่ยง แหล่งมั่วสุม โดยเปิดช่องทางให้ประชาชน ร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งเรื่องการค้าและการแพร่ระบาด ภายใต้แนวคิด “๑๓๘๖ ที่พึ่งทุกปัญหาเสพติด” เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเสพติด

มาตรการที่ ๔ การดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดเรื้อรังและผู้มีอาการทางจิตเวชจาก ยาเสพติดจากการร้องเรียนของประชาชน

แนวทางที่ ๑ การดำเนินการแก้ไขปัญหาผู้ติดยาเสพติดเรื้อรังและผู้มีอาการทางจิตเวชจาก ยาเสพติดจากการร้องเรียนของประชาชน โดยดำเนินการคัดกรอง ตรวจสอบและส่งต่อเข้าสู่กระบวนการ บำบัดรักษาอย่างเป็นระบบ

แนวทางที่ ๒ การดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกค้าผู้ติดยาเสพติดเรื้อรังและผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ในกรณีที่ผู้มีอาการก้าวร้าว รุนแรง สร้างผลกระทบต่องาน ชุมชน ให้มีชุดปฏิบัติการที่ได้รับการฝึก มีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการระงับเหตุ และสามารถออกปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วในกรณีเร่งด่วน เพื่อลดผลกระทบจากการก่ออาชญากรรมความรุนแรงต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม

หน่วยรับผิดชอบ

๑. กระทรวงมหาดไทย (ส.ป.ม./ป.ค./ส.ถ.)
๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๓. สำนักงาน ป.ป.ส.
๔. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาลนคร/เทศบาลเมือง/เทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล/กรุงเทพมหานคร/เมืองพัทยา)

นโยบายการปฏิบัติที่ ๕ การแก้ไขปัญหาลูกค้าผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด

เป้าหมาย : ลดปัญหาความเดือดร้อนของสังคม/ชุมชนที่เกิดจากผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ลดอาชญากรรมความรุนแรง และผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้ได้มากที่สุด

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การดำเนินการต่อกลุ่มผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด และยังไม่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา

แนวทางที่ ๑ ให้ทุกจังหวัด/กทม. ให้ความสำคัญในการค้นหา สืบสวนผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ที่ยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และนำเข้ารับการรักษาให้มากที่สุด

แนวทางที่ ๒ ให้ทุกจังหวัด/กทม. กำหนดแนวทางการคัดกรองและการบำบัดในสถานบำบัดที่เหมาะสม เพื่อนำผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดเข้ารับการรักษา รวมทั้งจัดระบบการส่งต่อในกรณีที่ต้องส่งต่อ

แนวทางที่ ๓ ใช้แนวทางการชักชวนเข้ารับบำบัดหรือใช้แนวทางการบังคับใช้กฎหมายเพื่อนำเข้าสู่การบำบัดรักษา หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละกรณี

มาตรการที่ ๒ การดำเนินการต่อกลุ่มผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ที่ได้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาแล้ว

แนวทางที่ ๑ ผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดหากยังอยู่ในระบบการติดตามทางการแพทย์ และมีเงื่อนไขที่ดีทางครอบครัว ชุมชนในการดูแล และให้ความร่วมมือในการกินยาตามเวลา ปฏิบัติตัวดี ครอบครัวดูแลได้ สมควรให้ดำเนินการแบบเดิมอย่างต่อเนื่องต่อไป

แนวทางที่ ๒ ผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด หากพบว่า ยังมีความเสี่ยงหรือเงื่อนไขที่ไม่เป็นผลดี ได้แก่ ครอบครัวดูแลไม่ได้ ผู้ป่วยไม่ยอมให้ความร่วมมือในการรักษา กินยาไม่ต่อเนื่อง มีพฤติกรรมในทางก้าวร้าว รุนแรง หรือเข้าเงื่อนไขอาการทางจิตเวชอีก ฯลฯ เงื่อนไขเหล่านี้ ให้พิจารณาเข้ามารักษา ก่อนที่จะเกิดเหตุที่รุนแรงขึ้น

แนวทางที่ ๓ ในกรณีที่เงื่อนไขความเสี่ยงตามแนวทางที่ ๒ และอาจก่อให้เกิดความรุนแรงหรือไม่ให้ความร่วมมือในการรักษาที่ดี แพทย์อาจพิจารณาใช้ยาฉีดในการรักษา

มาตรการที่ ๓ การดำเนินการต่อกลุ่มผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดที่มีพฤติกรรมสร้างความเดือดร้อน ก่อเหตุรุนแรงให้กับครอบครัวและชุมชน

แนวทางที่ ๑ กำหนดแนวทางการบริหารจัดการผู้ป่วยจิตเวชจากยาเสพติดแบบเร่งด่วน (Critical Case Protocol)

แนวทางที่ ๒ ดำเนินการเชิงรุกในการค้นหาผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดที่อาจเป็นผู้ที่ยังไม่เคยถูกดำเนินการใด ๆ ทั้งจับกุมหรือบำบัดรักษา หรืออาจเคยบำบัดมาแล้ว อยู่ในช่วงการติดตาม หรือเป็นผู้ป่วยเก่า แต่กลับมีพฤติกรรมสร้างความรุนแรง ก้าวร้าว และทำอันตรายให้กับบุคคลรอบข้าง สร้างความเดือดร้อนอย่างมาก ครอบครัวดูแลไม่ได้ ไม่ให้ความร่วมมือในการกินยา และไม่ยินยอมเข้ารับการบำบัดรักษา ฯลฯ หากปล่อยไว้จะเป็นอันตรายให้กับครอบครัว ชุมชน

แนวทางที่ ๓ จัดระบบติดตามผู้ป่วยจิตเวชจากยาเสพติดในกลุ่มเสี่ยงสูงอย่างเข้มข้น จัดระบบการติดตามโดยวางระบบติดตามเป็นรายบุคคลและอาศัยความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่หรือมอบหมายผู้ติดตามผ่านจิตอาสา แกนนำอาสาสมัคร (อสม.) ควบคู่กับการใช้ชุมชนเป็นกลไกติดตาม และใช้เทคโนโลยีรายงานผลการติดตามและพฤติกรรม

แนวทางที่ ๔ ให้พิจารณาการบังคับใช้กฎหมายต่อกลุ่มผู้เสพเหล่านี้ ตามฐานความผิด ตามกฎหมายที่เหมาะสม ได้แก่ พระราชบัญญัติสุขภาพจิต ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายยาเสพติด ซึ่งอาจจะเป็นกฎหมายเดียว หรือหลายกฎหมายที่เหมาะสมร่วมกัน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวออกจากชุมชน และเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา หรือรับโทษ

มาตรการที่ ๔ การพัฒนาและสนับสนุนมาตรการ

ปัญหาผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด เป็นปัญหาที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในห้วงที่ผ่านมา จึงควรมีการพัฒนาและสนับสนุนมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

แนวทางที่ ๑ ให้จังหวัด/กทม. ที่มีปัญหาและเผชิญปัญหาความรุนแรงจากจิตเวชจากยาเสพติด ควรพิจารณาจัดทำแผนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและชัดเจน เพื่อให้สามารถตั้งรับปัญหาได้อย่างบูรณาการร่วมกัน

แนวทางที่ ๒ ให้จังหวัด/กทม. พิจารณาการมีศูนย์พักคอยสำหรับผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดที่ไม่พร้อมกลับสู่ชุมชน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ ซึ่งควรจัดให้มีขึ้น อย่างน้อยในจังหวัดที่มีปัญหารุนแรง

แนวทางที่ ๓ การจัดระบบติดตามผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ภายหลังการบำบัดรักษา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยควรวางระบบติดตามเป็นรายบุคคล มอบหมายให้มีผู้ติดตาม จิตอาสา แกนนำชุมชน อสม. เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ฯลฯ เป็นกลไกติดตามร่วมกัน และใช้เทคโนโลยีรายงานผลการติดตามและพฤติกรรม เพื่อประเมินอาการ และเฝ้าระวัง

แนวทางที่ ๔ การติดตามผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติดแบบบูรณาการจากหลายหน่วยงาน มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการข้อมูลบุคคลที่จะติดตาม จัดระบบ และควรมีการสร้างระเบียบ ข้อตกลงร่วมกัน

แนวทางที่ ๕ ให้กระทรวงสาธารณสุขยกระดับความพร้อมในการบำบัดรักษา เพิ่มศักยภาพสถานพยาบาลและบุคลากร เพื่อรองรับผู้ป่วยจิตเวชจากยาเสพติดในระดับพื้นที่

หน่วยรับผิดชอบ

๑. กระทรวงสาธารณสุข (สป.สธ./กรมสุขภาพจิต)
๒. กระทรวงมหาดไทย (ปค./พช.)
๓. คอ.ปส.จ./กทม.

นโยบายการปฏิบัติที่ ๖ นโยบาย “๑ อำเภอ ๑ ศูนย์บำบัด”

เป้าหมาย : จัดให้มีระบบบริการบำบัดรักษาคอบคลุมในทุกพื้นที่ เพื่อบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด การฟื้นฟูศักยภาพที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยอาศัยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาสังคม และท้องถิ่น บูรณาการการทำงานร่วมกัน ตามกรอบความคิดของ “โครงการรวมพลังรักศรัทธาแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ”

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การขับเคลื่อน “๑ อำเภอ ๑ ศูนย์บำบัด” คืบคนคุณภาพสู่สังคม

แนวทางที่ ๑ การจัดให้มีศูนย์บำบัดฟื้นฟูในระดับอำเภอเพื่อดำเนินการกับผู้เสพยาเสพติด ตามนโยบายของรัฐบาล โดยให้มีสถานที่ในระดับอำเภอที่เหมาะสม เช่น วัด ที่ทำการ โรงเรียน ฯลฯ สำหรับใช้เป็นสถานที่บำบัดฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มสี่เหลี่ยม สีเขียว

แนวทางที่ ๒ สร้างความพร้อมให้กับบุคลากรที่จะปฏิบัติงานในศูนย์ดังกล่าวระดับอำเภอ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ฝ่ายปกครอง ตำรวจ ภาคประชาชน ร่วมกัน

แนวทางที่ ๓ สร้างเนื้อหาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายสี่เหลี่ยมและสีเขียว

แนวทางที่ ๔ กำหนดพื้นที่เป้าหมาย โดยพื้นที่ที่มีผลกระทบจากปัญหาจิตเวชที่รุนแรง เป็นเป้าหมายสำคัญ ควรมีระบบบริการบำบัดที่มีความพร้อมครอบคลุมในทุกมิติและมีการดำเนินงานร่วมระหว่างกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานทุกภาคส่วน

แนวทางที่ ๕ นำแนวทาง โครงการ “รวมพลังรักศรัทธาแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ” ที่มีจุดเด่นในเรื่องการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น ท้องที่ ชุมชน เอกชน มาปรับใช้ในกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด โดยมีอำเภอเป็นแกนหลัก

แนวทางที่ ๖ ยกระดับการฟื้นฟูสภาพทางสังคมเดิมให้มีมาตรฐานและครอบคลุมความต้องการของผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด รวมถึงแนะนำ ให้การศึกษา สร้างงานสร้างอาชีพ และบูรณาการร่วมกับกลไกการพัฒนาคุณภาพชีวิตของอำเภอ/ท้องถิ่น เพื่อคืนคนเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

แนวทางที่ ๗ มีระบบการประเมินและการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องโดยใช้กลไกภาคประชาชน และภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อน และควรมีการกำกับติดตามอย่างน้อย ๑ ปี

แนวทางที่ ๘ จัดทำแนวทางปฏิบัติกรณีผู้เสพที่ไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษา หรือมีพฤติกรรมที่จะเป็นอันตรายต่อสังคม รองรับประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑๑๔ - ๑๑๗

มาตรการที่ ๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างสังคมปลอดภัย ชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางที่ ๑ กำหนดให้จังหวัดเป็นเจ้าภาพหลักในการสร้างสังคมปลอดภัย และกำหนดพื้นที่เป้าหมายในแต่ละจังหวัด

แนวทางที่ ๒ กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน

แนวทางที่ ๓ สร้างกลไกภาครัฐและชุมชนให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

แนวทางที่ ๔ ให้ความสำคัญกับกลไกชุมชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการรักษาพื้นที่ โดยการสร้างเครือข่ายชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) และกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกัน

แนวทางที่ ๕ วางระบบติดตามช่วยเหลือผู้เสพ ผู้ติดยา/ผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด อย่างครบวงจร

หน่วยรับผิดชอบ

๑. กรมการปกครอง
๒. กระทรวงสาธารณสุข (สป.สธ./กรมการแพทย์)
๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๔. กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน/กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)
๕. กระทรวงศึกษาธิการ (สพฐ./สกร.)
๖. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๗. สำนักงานศาลยุติธรรม
๘. ศอ.ปส.จ./กทม.
๙. ศป.ปส.อ./ข.
๑๐. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๑. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

นโยบายการปฏิบัติที่ ๗ การสร้างสังคมปลอดภัย

เป้าหมาย : การสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนจากอาชญากรรมและยาเสพติด

คำนิยาม : การสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน คือ การที่ประชาชนทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน ไม่ได้รับอันตรายใด ๆ จากปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด ทั้งที่มาจากอันตรายจากผู้ค้ายาเสพติด อันตรายจากผู้เสพประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ที่มีแนวโน้มก่อเหตุความรุนแรง ก้าวร้าว ผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด โดยจะดำเนินการป้องกัน ป้องปราม เฝ้าระวังปราบปราม และใช้มาตรการทางเลือกที่เหมาะสม

มาตรการ/แนวทางในการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การสร้างสังคมปลอดภัยจากยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ การสร้างสังคมปลอดภัยจากยาเสพติด เพื่อความผาสุกของประชาชนในพื้นที่

๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ร่วมกันป้องกันปราบปราม แก้ไขปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และวางแผนการทำงานเชิงรุกร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการกลไกในพื้นที่ ทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชน

๒) ให้จังหวัด/กทม. เป็นเจ้าภาพในการสร้างสังคมปลอดภัยจากยาเสพติด โดยกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสม ซึ่งพื้นที่ที่จะกำหนดต้องมีความพร้อมของข้อมูลด้านยาเสพติดที่จะวางแผนได้ ทั้งข้อมูลผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ติด ผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ผู้พันโทษ ผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้มีพฤติการณ์ซ้ำหรือรายใหม่ ฯลฯ โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีแนวโน้มก่อเหตุต่าง ๆ สร้างกลไกภาครัฐ - ชุมชนให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน มีกลไกชุมชนเป็นส่วนสำคัญในการรักษาพื้นที่ ทั้งกลุ่ม ชรบ. เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน กลุ่ม อสม. ฯลฯ มีกลไกในการเฝ้าระวัง ตั้งด่าน จุดตรวจ เคนเวรยาม ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน และมีความพร้อมในการระงับเหตุ

แนวทางที่ ๒ การสร้างความปลอดภัยให้กับพื้นที่ที่กำหนด มีข้อบ่งชี้สำคัญ ได้แก่

- ๑) ควบคุมและไม่มีเหตุความรุนแรงจากจิตเวชจากยาเสพติดในพื้นที่ ไม่มีใครได้รับ

ผลกระทบ

๒) ผู้เสพในพื้นที่ที่ได้รับการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม และได้รับการติดตามช่วยเหลือ พื้นฟูทุกราย สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ บางรายอาจมีการใช้มาตรการทางเลือก

๓) มีกลไกการดูแล เผื่อระวัง รักษาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งกลไกภาครัฐ กลไกภาคประชาชน ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้ และไม่มีเหตุที่เกิดจากยาเสพติด

๔) ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ถูกดำเนินการ

๕) ประชาชน ชุมชนในพื้นที่มีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากปัญหายาเสพติดที่เพิ่มขึ้น

หมายเหตุ : สังคม ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติด ไม่ได้หมายความว่า การไม่มีปัญหายาเสพติดอีกต่อไป แต่หมายถึง ยาเสพติดไม่ได้ส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชนและสังคม

มาตรการที่ ๒ การป้องกันคน Generation ใหม่ ปลอดภัยจากยาเสพติด

แนวทางที่ ๑ สร้างภูมิคุ้มกันด้วยองค์ความรู้ด้านการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ให้กับเด็กก่อนวัยเรียน เด็กปฐมวัย เด็กประถมศึกษา และสถาบันครอบครัว รวมทั้งสร้างความร่วมมือในทุกภาคส่วนในพื้นที่อย่างบูรณาการ

แนวทางที่ ๒ ผลักดันให้มีการบรรจุความรู้ด้านการพัฒนาทักษะสมอง (EF) ในหลักสูตรการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษาสายครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ฯลฯ เพื่อผลิตบุคลากรที่เชี่ยวชาญ

แนวทางที่ ๓ สนับสนุนสถาบันครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำ EF ไปปรับใช้ในการเลี้ยงดูบุตรหลาน พร้อมทั้งผลักดันให้กลไกในระดับพื้นที่ ทั้งหมู่บ้าน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

แนวทางที่ ๔ พัฒนาเครื่องมือทางวิชาการ ทั้งการจัดทำหลักสูตร คู่มือ และสื่อที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งขยายผลองค์ความรู้ EF ให้ครอบคลุมหน่วยงานเครือข่ายทั้งด้านการสาธารณสุข การปกครอง การพัฒนาสังคม และการส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนสานพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันรณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในวงกว้าง กระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ EF และเกิดความร่วมมือในการสร้างสังคมที่ปลอดภัยจากยาเสพติด

มาตรการที่ ๓ การป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเปราะบาง

แนวทางที่ ๑ ป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายเปราะบาง ได้แก่ กลุ่มเด็กเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา กลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มแรงงานต่างด้าว กลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านครอบครัว กลุ่มผู้พันโทษ และกลุ่มสตรีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและการตั้งครรภ์ โดยการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษาทักษะอาชีพเพื่อตัดวงจรการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

แนวทางที่ ๒ การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความรับรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องยาเสพติด

หน่วยรับผิดชอบ

๑. กระทรวงมหาดไทย (สป.มท./ปค./พช/สธ.)
๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๓. สำนักงาน ป.ป.ส.
๔. กระทรวงสาธารณสุข (สป.สธ./กรมสุขภาพจิต/กรมอนามัย)
๕. กระทรวงศึกษาธิการ (สกร./สป.ศธ./สพฐ./สอศ.)

๖. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
๗. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สค./ตย.)
๘. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๙. กรุงเทพมหานคร
๑๐. กระทรวงแรงงาน (สป.รง./กสร./กพร./กกจ.)

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ระยะเวลาในการดำเนินการ

เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๙

กลไกการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การรายงาน ติดตามและประเมินผล

๑. กลไกการขับเคลื่อน

๑.๑ ระดับนโยบาย

คณะกรรมการป้องกันและปรามปรามยาเสพติด (คณะกรรมการ ป.ป.ส.) เป็นองค์กรหรือกลไกในระดับนโยบาย มีหน้าที่อำนาจในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ กำกับดูแลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี ได้รับทราบ

๑.๒ ระดับอำนวยการ

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) เป็นกลไกในการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทำหน้าที่อำนวยการ กำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติของส่วนราชการ ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานต่าง ๆ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ ได้แก่ คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานภายใต้คณะกรรมการระดับอำนวยการ เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑.๓ ระดับภารกิจ

โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้องค์ประกอบของคณะกรรมการระดับอำนวยการ พิจารณาจัดตั้งศูนย์อำนวยการหรือศูนย์ปฏิบัติการ รองรับภารกิจป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามความเหมาะสมภายใต้บทบาท หน้าที่ และอำนาจของหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานระดับพื้นที่ รวมทั้งการกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด

๑.๔ ระดับพื้นที่

๑.๔.๑ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) และศูนย์อำนวยการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.กทม.) โดยผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ในการบูรณาการแผนและงบประมาณ และอำนวยการกำกับการดำเนินงานการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ ร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์ประสานงานชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๔.๒ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปรามปรามยาเสพติดอำเภอ/เขต (สป.ปส.อ./ข.) โดยนายอำเภอและผู้อำนวยการเขต เป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่รับนโยบาย แนวทาง และแผนงานโครงการ

ที่จังหวัดและกรุงเทพมหานครกำหนด นำไปประสานการปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

๑.๔.๓ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศป.ปส.อปท.) โดยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นายกเมืองพัทยา/นายกเทศมนตรีนคร/เมือง/ตำบล/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) เป็นผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน ในพื้นที่รับผิดชอบ

๒. การแบ่งมอบภารกิจหน่วยงานรับผิดชอบ

กำหนดให้มีหน่วยรับผิดชอบในมาตรการแต่ละด้าน ทั้งหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน โดยกำหนดให้มาตรการแต่ละด้านมีหน่วยงานรับผิดชอบทำหน้าที่บูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่ตามภารกิจ/อำนาจหน้าที่ของกระทรวง/กรม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือมีการขับเคลื่อนในภาพรวมที่สำคัญต่อการดำเนินการในมาตรการแต่ละด้านให้บรรลุผล และหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่โดยมีภารกิจ/อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในบางส่วนหรือภารกิจในลักษณะสนับสนุน ให้การดำเนินงานในมาตรการแต่ละด้านให้บรรลุผล

๓. กระบวนการนำแผนปฏิบัติการฯ ไปสู่การปฏิบัติ

๓.๑ ชี้แจงทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระของปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด ให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเครือข่ายภาคประชาชน สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปสู่การประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาอย่างมีระบบ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓.๒ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.กทม.) และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ/เขต (ศป.ปส.อ./ข.) จัดทำแผนรองรับปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด ของหน่วยงานบูรณาการทั้งในระดับพื้นที่ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานควบคู่กับการพิจารณา นำข้อมูล แนวทาง มาตรการ แผนงาน โครงการ และวงเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงานตามที่ได้รับการจัดสรร จากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ งบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ บูรณาการให้เป็นภาพรวม กำหนดเป้าหมายและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและข้อเสนอจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความมั่นคงตามนโยบายรัฐบาล ที่ทำเนียบรัฐบาล จึงให้จังหวัดพิจารณา ดังนี้

๑) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหายาในกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมาตรการตามปฏิบัติการพิฆาตยาเสพติด เช่น ศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหายาผู้เสพ ผู้ติด และผู้มีอาการทางจิตเวชจากยาเสพติด หรือ ศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อลดความเดือดร้อนจากข้อร้องเรียนของประชาชน ประกอบด้วย หน่วยงานหลัก ที่มีบทบาทสำคัญตามที่จังหวัดเห็นสมควร เพื่อให้การบูรณาการแก้ไขปัญหามีความกระชับ รวดเร็ว มุ่งตรงต่อเป้าหมาย

๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด นายอำเภอและผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม แก้ไขปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยบูรณาการร่วมกับกลไกฝ่ายปกครองในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. การรายงาน ติดตามและประเมินผล

การติดตามความก้าวหน้า ปัญหา/อุปสรรค และประเมินผลการดำเนินงานตามปฏิบัติการ พิชิตยาเสพติด ได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๔.๑ การรายงานผลการดำเนินงาน ให้ทุกหน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามปฏิบัติการพิชิตยาเสพติด ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานที่มุ่งเน้นผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน โดยมีรูปแบบและห้วงเวลาการรายงานตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด

๔.๒ การติดตามเร่งรัดการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) และศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.กทม.) มีการประชุมเพื่อกำกับติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน และศูนย์ปฏิบัติการสำนักงาน ป.ป.ส. กำกับ ติดตามการดำเนินงานทุกเดือน

๔.๓ การติดตามและประเมินผล สำนวความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงาน ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในระดับนโยบาย แนวทาง มาตรการ กลไก หรือการประสานงานรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในภาพรวมและในแต่ละพื้นที่ โดยสถาบันการศึกษาหรือองค์กรภายนอกที่เป็นกลางเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบาย มาตรการ แผนงาน ในระยะต่อไป

ทั้งนี้ กรณีที่สภาพปัญหา สถานการณ์ยาเสพติด ตลอดจนปัจจัยสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป สำนักงาน ป.ป.ส. จะดำเนินการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลเพื่อทบทวนแผนปฏิบัติการและแนวทางการดำเนินการ/แนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาดังกล่าว และกำหนดแผนปฏิบัติการหรือมาตรการในการดำเนินงานต่อไป
